

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Dnro K2026-07
23.2.2026

Lausuntopyyntönnö: HE 196/2025 vp ja HE 6/2026 vp, kuulemistilaisuus 24.2.2026

**LAUSUNTO VEROJAOSTON ASIAANTUNTIJAPYYNTÖÖN HALLITUKSEN ESITYKSISTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI SUUR-
TEN KONSERNIEN VÄHIMMÄISVEROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Suomen Asianajajat kiittää verojaostoa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksistä HE 196/2025 vp ja 6/2026 vp.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettynä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

JOHDANTO

Suomen Asianajajat kiittää verojaostoa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksistä HE 196/2025 vp ja 6/2026 vp.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettynä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

Verotuksen alalla oikeusvaltioperiaate ilmenee erityisesti oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vaatimuksina. Oikeusvaltioperiaatteen ilmentymänä voidaan pitää myös perustuslain 81 §:n 1 momenttia, jonka mukaan valtion verosta säädetään lailla.

VEROTUKSEN OIKEUSVARMUUS JA ENNAKOITAVUUS

Lähtökohtaisesti Suomen Asianajajat pitää hyvänä, että OECD:n GloBE-soveltamisohjeet ja G20-maiden Inclusive Frameworkin puitteissa julkaistut soveltamisohjeet implementoidaan laintasoisina säännöksiä Suomen vähimmäisverolakiin. Sääntelykokonaisuuteen ja muutostahtiin liittyy kuitenkin ongelmallisia piirteitä verotuksen oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden kannalta.

Ensinnäkin nyt kysymyksessä olevissa hallituksen esityksissä on todettu vähimmäisverodirektiivin johdanto-osaan viitaten, että OECD:n ja Inclusive Frameworkin soveltamisohjeet on vahvistettu direktiivin tulkintamateriaaliksi. Nyt kysymyksessä olevissa hallituksen esityksissä sekä aiemmissa vähimmäisverolakia koskeneissa hallituksen esityksissä (HE 77/2023 vp, HE 96/2024 vp, HE 156/2024 vp) on siten ilmaistu, että näiden soveltamisohjeiden kannanotot ja muutokset tulevat osaksi kansallista sääntelyä osana direktiivin täytäntöönpanoa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kansallinen lainsäätäjä sitoo itsensä ylikansallisten toimijoiden laatimiin soft law -ohjeisiin ja lainsäädäntövalta siirtyy tosiasiallisesti näille ylikansallisille toimijoille.

Suomen Asianajajat pitää legaliteettiperiaatteen kannalta erittäin huolestuttavana kehitystä, jossa verolainsäädännön sisältö yhä enemmän perustuu ulkomaiseen niin sanottuun soft law -materiaaliin, jota päivitetään nopealla aikataululla. On sinänsä ymmärrettävää ja myös verovelvollisten (kansainvälisten konsernien) oikeusturvan kannalta puollettavaa, että kansallisin lainsäädäntöratkaisuin pyritään saattamaan voimaan sääntelykokonaisuus, joka on kansainvälisesti sekä ajallisesti että sisällöllisesti yhdenmukainen. Suomen Asianajajat pitää kuitenkin ongelmallisena taannehtivasti sovellettavien verosäännösten säätämistä, ja katsoo, että kansallisessa implementoinnissa tulisi käyttää mahdollisimman kattavasti kansallista liikkumavaraa verovelvollisten oikeusasemaa heikentävän, taannehtivan sääntelyn välttämiseksi.

Toisaalta se, että ylikansallisten ohjeiden asemaa tulkintalähteenä korostetaan ja vähimmäisverolakiin tai sen kansallisiin soveltamisohjeisiin sisällytetään suorat viittaukset edellä mainittuihin vieraskielisiin ylikansallisiin ohjeisiin ja tulkintalähteisiin, aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta verovelvollisille ja heikentää heidän oikeusturvaansa. Epävarmuutta voi syntyä esimerkiksi tilanteessa, jossa veroviranomainen vetoaa verovelvollisen vahingoksi kansainvälisiin tulkintaohjeisiin tilanteessa, jossa tulkintakysymyksestä ei ole nimenomaista kansallisen lain tasoista säännöstä tai esitöihin sisällytettyä tulkintakannanottoa eikä toisaalta etukäteen julkaistua Verohallinnon ohjeistusta. Suomen Asianajajat huomauttaa, että Verohallinnolla on ollut huomattavaa viivettä kansallisten, suomenkielisten soveltamisohjeiden julkaisemisessa samaan aikaan kun verovelvolliset ovat olleet vähimmäisverolain säännösten piirissä jo 1.1.2024 alkaen.

Vaikka lausuttavana olevat hallituksen esitykset eivät sisälläkään uusia sanktiosäännöksiä tai muutoksia koskien vähimmäisverolain veronkorotussäännöksiä, Suomen Asianajajat pitää hyvin ongelmallisena verovelvollisten oikeusturvan kannalta sitä, että kansallisen vähimmäisverolain säätämisessä on päädytty käyttämään verovelvollisen kannalta direktiivin vähimmäistasoa kireämpää ja kaavamaisempaa sanktiosäännöstöä (vähimmäisverolain 8 luvun 15–17 §, HE 77/2023 vp).

Vähimmäisverodirektiivi edellyttää, että ”sanktiot ovat tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia”, mutta vähimmäisverolain veronkorotussäännösten esitöissä on todettu, että kansallisten veronkorotusten ”määrittämiseen liittyvä harkinta olisi viranomaisen sidottua harkintaa siten, että veronkorotuksen määrittämisedellytysten täytyessä korotus olisi yleensä määrättävä”. Kun otetaan huomioon vähimmäisverolakiin tehtävien muutosten nopeus ja osin taannehtivuus, sekä verovelvollisten oikeusturvan kannalta haasteellinen sääntelykokonaisuus, Suomen Asianajajat pitää ongelmallisena, että verovelvollisiin kohdistetaan kaavamaiset hallinnolliset sanktiot, joiden määrät saattavat prosenttiperusteisina nousta huomattaviksi. Suomen Asianajajat suosittaa sanktiosäännösten uudelleentarkastelua osana mahdollisia tulevia vähimmäisverolain päivityksiä.

Suomen Asianajajat kuitenkin kiittää verovelvollisten oikeusturvaa lisäävän ennakkoratkaisumahdollisuuden sisällyttämisestä vähimmäisverolakiin, sekä hallituksen esitykseen HE 196/2025 vp tehdyistä laajennuksista ja selvennyksistä koskien ennakkoratkaisun hakemista. Suomen Asianajajat kuitenkin toistaa aiemmassa lausunnossaan esille nostamansa huomiot koskien toimivallan antamista myös keskusverolautakunnalle sekä ennakkoratkaisuhakemusprosessia kevyemmästä reitistä viranomaisen kannanoton saamiseksi. Mikäli toimivaltaa ei laajenneta keskusverolautakunnalle, Suomen Asianajajat suosittelee, että Verohallinto veloitetaan julkaisemaan ajantasaisesti verotuskäytäntöä ohjaavia tulkintojaan ohjepäivityksissä oikeusvarmuuden parantamiseksi.

Helsingissä 23. päivänä helmikuuta 2026

SUOMEN ASIANAJAJAT

Niko Jakobsson
Pääsihteeri

LAATI

Asianajaja Heikki Wahlroos, Helsinki

Suomen Asianajajien lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 150 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.